

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DPS-V-0702- -1072-JL/08

2687 14.04.08
M

Warszawa, 11 kwietnia 2008 roku

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 14.04.08

nr. 2205 podpis. Borusewicz

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiadając na wystąpienie Pana Marszałka z dnia 13 marca 2008 roku, znak: BPS/DSK-043-23008, w sprawie tekstu oświadczenia Pana Senatora Jana Wyrowińskiego w sprawie planowanych działań ministerstwa dotyczących ograniczania rozmiarów ubóstwa wśród dzieci, wyjaśniam co następuje:

Ożywiona dyskusja nt. ubóstwa wśród dzieci na szczeblu Komisji Europejskiej została sfinalizowana w raporcie opublikowanym w styczniu 2008 r. pt. *Child Poverty and Well-Being in the EU*. Należy przede wszystkim podkreślić fakt, iż wykorzystane do prezentacji dane mają ogólnounijny zakres i pozwalają na głęboką analizę porównawczą, jednak wykorzystane wskaźniki (jako miary ubóstwa oraz sytuacji materialnej w UE) dotyczyły roku 2005, a w praktyce opierają się na danych o dochodach gospodarstw domowych za rok 2004. Analiza sytuacji Polski, ograniczająca się wyłącznie do oceny wskaźników przedstawia się niepokojąco (wskaźnik zagrożenia ubóstwem wśród dzieci na poziomie 29%). Jednak analiza ta odnosi się do status quo sprzed ponad 3 lat.

Ostatni okres w polityce społecznej państwa - zwłaszcza w dziedzinie polityki rodzinnej koncentruje się na zapewnieniu godzenia opieki nad dziećmi przez rodziców aktywnych zawodowo.

Systematycznie ulega obniżeniu wskaźnik ubóstwa wśród dzieci - do poziomu 25% w 2006 r. (Wyniki badań EU-SILC 2006 patrz: Dochody i Warunki Życia Ludności Polski, GUS, Warszawa 2008).

Badania i symulacje dokonywane przy użyciu programu SIMPL (załącznik do pisma) potwierdzają, iż wprowadzanie tzw. kwoty wolnej na dziecko lub ulgi podatkowej na dzieci, w istotny sposób wpływają na obniżenie stopy ubóstwa. Ulgi tzw. prorodzinne w sposób najbardziej skuteczny oddziałują na obniżenie stopy ubóstwa, zatem w przypadkach, gdy ulgi dotyczą rodzin z dziećmi poprawa sytuacji ekonomicznej rodziny ogółem wpływa również na sytuację materialną dzieci.

Poprawiła się sytuacja materialna rodzin wychowujących dzieci, co obrazują wyniki badań budżetów gospodarstw domowych, przeprowadzanych przez Główny Urząd Statystyczny. Odsetek rodzin o dochodzie poniżej ustawowej granicy ubóstwa (tj. kryterium dochodowego warunkującego prawo do świadczeń z pomocy społecznej) w 2006 r., w porównaniu do 2004 r., zmniejszył się:

- o 37% w przypadku małżeństw z jednym dzieckiem (z 9,6% w 2004 r. do 6,1% w 2006 r.),

- o 19% w przypadku małżeństw z dwojgiem dzieci (z 18,1% w 2004 r. do 15,1% w 2006 r.),
- o 31% w przypadku małżeństw z trojgiem dzieci (z 37,6% w 2004 r. do 28,6% w 2006 r.),
- o 17% w przypadku małżeństw z czworgiem i więcej dzieci (z 62,4% w 2004 r. do 53,3% w 2006r.),
- o 11% w przypadku rodzin niepełnych (z 22% w 2004 r. do 19,8% w 2006 r.).

Niewątpliwie na poprawę sytuacji rodzin miał wpływ spadek stopy bezrobocia (z 19% w 2004 r. do 11,4% w 2007 r.) oraz wzrost wynagrodzeń. Przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wzrosło z 2.289,57 zł w 2004 r. do 2.691,03 zł w 2007 r., co oznacza wzrost realny o prawie 7%. Minimalne wynagrodzenie wzrosło z 824 zł w 2004 r. do 1.126 zł w 2008 r., tj. nominalnie aż o 37% (realnie o prawie 25%, z uwzględnieniem prognozowanego na 2008 r. w ustawie budżetowej wskaźnika inflacji).

Ponadto w latach 2005-2007 Polska podjęła szereg działań, które mają na celu ograniczenie skali ubóstwa wśród dzieci. W obszarze wsparcia materialnego rodzin poprzez system świadczeń rodzinnych do najważniejszych zmian wprowadzonych w tym okresie należały:

1. Wprowadzenie świadczenia rodzinnego skierowanego do rodzin wielodzietnych (od 1 września 2005 r.).
2. Podwyższenie z dniem 1 września 2006 r. kwot niektórych świadczeń rodzinnych, w tym o 30% wzrosła kwota świadczenia skierowanego do rodzin wielodzietnych; zwiększono również kwoty dodatków związanych z edukacją dziecka i wychowywaniem dziecka niepełnosprawnego.
3. Zwiększenie wsparcia materialnego kierowanego do rodzin w związku z urodzeniem się dziecka – od 2006 r. rodziny, których dochód netto na osobę nie przekracza kwoty 504 zł mogą otrzymać z tego tytułu 2000 zł z budżetu państwa i ewentualnie dodatkowe świadczenie finansowane ze środków własnych gmin. Rodziny, których dochody są wyższe niż 504 zł netto na osobę, mają prawo do świadczenia rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1000 zł.
4. Dla rodzin niepełnych od 1 września 2005 r. wprowadzone zostało świadczenie przysługujące w sytuacji niedostatecznej egzekucji zasądzonych alimentów (zaliczka alimentacyjna).

Przeciętna wartość świadczenia rodzinnego (łącznie z zaliczką alimentacyjną) w przeliczeniu na 1 dziecko korzystające z zasiłku rodzinnego systematycznie rośnie - w 2004 r. wynosiła 117 zł, w 2005 r. - 127 zł, w 2006 r. - 151 zł, w 2007 r. - 157 zł. Kwota ta wzrosła więc od 2004 r. o 34%.

Z dniem 1 października 2008 r. wejdzie w życie *ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. Nr 192, poz.1378)*. Osoby mające zasądzone świadczenia alimentacyjne, których egzekucja jest bezskuteczna, uprawnione będą do finansowanego z budżetu państwa świadczenia z funduszu alimentacyjnego do wysokości 500 zł, przy kryterium 725 zł netto na osobę w rodzinie, które jest znacznie wyższe niż w przypadku zaliczki alimentacyjnej (583 zł na osobę w rodzinie) i niż w przypadku świadczeń rodzinnych (504 zł na osobę w rodzinie). Ze świadczenia tego będą mogły korzystać między innymi rodziny niepełne, które – w świetle raportu – znajdują się w najgorszej sytuacji materialnej. Oznacza to znaczne zwiększenie wsparcia materialnego kierowanego do rodzin niepełnych, w porównaniu do obecnie obowiązujących rozwiązań, regulowanych *ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732, z późn. zm.)* – większa będzie liczba objętych nim rodzin (ze względu na wzrost kwoty kryterium dochodowego: z 583 zł do 725 zł netto na

osobę w rodzinie) oraz wyższa będzie kwota świadczenia (maksymalnie 500 zł, podczas gdy najwyższa kwota zaliczki alimentacyjnej wynosi 380 zł).

Jeśli chodzi o działania w ramach obowiązującej *ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. nr 64, poz.593 z późn. zm.)*, to uprzejmie informuję, że od dnia 1 maja 2004 roku (wejście w życie przepisów nowej ustawy o pomocy społecznej) wprowadzono nowe przepisy dotyczące zasiłku okresowego realizowanego w ramach zadań własnych gminy, dofinansowywanego w części gwarantowanej z budżetu państwa. Świadczenie to stanowi różnicę między posiadanym dochodem, a przyjętym kryterium uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej, przy czym docelowo ustalona została minimalna gwarantowana wysokość tego świadczenia na poziomie:

- dla osób samotnych w wysokości nie niższej niż 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a posiadanym dochodem,
- dla rodziny w wysokości nie niższej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a posiadanym dochodem.

Ze względu na ograniczone możliwości finansowe budżetu państwa gwarantowane kwoty stanowiły: w 2004 roku 20% dla osób samotnych i 15% dla rodziny, w 2005 r. odpowiednio 30% i 20%, a w 2006 i 2007r. odpowiednio 35% i 25%.

Od 1 stycznia 2008 roku gwarantowane kwoty wynoszą zarówno dla osób samotnie gospodarujących, jak i dla rodziny 50% różnicy między odpowiednim kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem.

W kolejnych latach zdecydowanie wzrastała wysokość zasiłku okresowego: w roku 2004 jego przeciętna miesięczna wysokość wynosiła 116 zł, w 2005 149 zł i w 2006 roku 164 zł. Częstotliwość wypłat zasiłku okresowego utrzymywała się na takim samym poziomie w latach 2004 i 2005 i wynosiła 3,9 miesiąca, natomiast w roku 2006 wzrosła do prawie 6 miesięcy.

Wzrosła także przeciętna wysokość zasiłku celowego na osobę w ciągu roku z 472 w roku 2004 do 550 zł w roku 2006.

Należy także zwrócić uwagę, iż ustawa o pomocy społecznej wprowadziła na mocy art. 9 ust. 1 nowe kryteria uprawniające do pieniężnych świadczeń z pomocy społecznej ustalane co 3 lata w oparciu o próg interwencji socjalnej wyliczony przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla różnych typów gospodarstw domowych. Pierwsza taka weryfikacja nastąpiła w 2006 roku. Kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej wzrosło z dniem 1 października 2006 roku z kwoty 461 zł do 477 zł, natomiast kryterium dochodowe osoby w rodzinie z kwoty 316 do kwoty 351 złotych.

Można przyjąć, że poprawa sytuacji osób dotkniętych ryzykami socjalnymi wynika w znacznym stopniu z coraz bardziej aktywnej i odpowiedzialnej polityki społecznej w zakresie pomocy społecznej prowadzonej przez władze samorządowe. Samorządy gmin coraz częściej zwiększają środki finansowe na finansowanie realizacji zadań własnych z zakresu pomocy społecznej. W 2005 roku wydatkowały na ten cel 1 760 mln zł, w tym 554 mln zł na inne zasiłki i pomoc w naturze i 148 mln zł na zapewnienie posiłku, zaś w 2006 roku 2 056 mln zł, w tym 701 mln zł na inne zasiłki i pomoc w naturze i ponad 265,5 mln zł na zapewnienie posiłku. Zwraca jednak uwagę, iż poziom wydatków gmin na finansowanie zasiłków okresowych, które mogą znacząco zmniejszyć wskaźniki ubóstwa w Polsce uległ w tym okresie zmniejszeniu (2005 r. - 83 mln zł, 2006 r. 78 mln zł, tj. o 5,3% mniej niż w 2005 r.). Natomiast poziom finansowania realizacji tego zadania przez administrację rządową w formie dotacji dla gmin zwiększył się. W 2005 r. dotacja wynosiła 459,0 mln zł, podczas gdy w 2006 r. 533 mln zł, tj. o 15,9% więcej niż w 2005 r.).

Ponadto od 31 grudnia 2005 roku weszła w życie ustawa z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. Nr 267, poz. 2259) i będzie obowiązywać do końca 2009 r. Ustawa ta ma na celu przede

wszystkim ograniczanie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród dzieci i młodzieży, a także osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych i w podeszłym wieku oraz wsparcie gmin w realizacji ich zadania własnego w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży oraz zapewnienia posiłku osobom, które nie są w stanie go sobie zapewnić.

Należy podkreślić, że kryterium dochodowe przyjęte w tej ustawie stanowi 150% kryterium dochodowego ustawy o pomocy społecznej, co w przypadku dzieci stanowi, że bezpłatna pomoc w ramach programu przysługuje dziecku, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 526,5 zł. Niektóre gminy podnoszą jeszcze to kryterium. W roku 2006 liczba gmin, które podwyższyły kryteria dochodowe wynosiła 285, zaś w roku 2007 wzrosła do 306. Pragnę podkreślić, że środki przeznaczone corocznie na realizację tego Programu z budżetu państwa wynoszą nie mniej niż 500 mln zł rocznie.

W roku 2006 wykorzystana kwota z budżetu państwa na realizację Programu wynosiła ponad 484 mln złotych, zaś wstępne obliczenia dotyczące środków przekazanych gminom na realizację tego zadania w roku 2007 wskazują na kwotę ponad 527 mln zł. W roku 2006 pomocą w ramach programu objęto ponad 1.452 tys. dzieci i młodzieży, zaś w roku 2007 ponad 1.332 tys. dzieci i młodzieży.

Oprócz rutynowych działań ustawowych skierowanych do osób pozostających w obszarze niedostatku realizowane są także przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego programy osłonowe wspierające między innymi dzieci (art. 23 ustawy o pomocy społecznej), takie jak:

- program "Świetlica, praca, staż - socjoterapia w środowisku wiejskim",
- program "Opieka nad dzieckiem i rodziną, w tym zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży".

Ponadto błędem byłoby nie wspomnieć, że na terenie kraju działa szereg organizacji pozarządowych, które w ramach swojej działalności statutowej oferują pomoc także rodzinom wielodzietnym. Są to między innymi duże organizacje o zasięgu krajowym (Polski Komitet Pomocy Społecznej, Polski Czerwony Krzyż, Banki Żywności, Caritas), które – najczęściej we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej – udzielają między innymi pomocy żywnościowej, także pomocy żywnościowej unijnej (Program PAED).

Do działań, jakie podejmie w najbliższym czasie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w celu zwiększenia wartości świadczeń rodzinnych oraz dostosowania kwot kryteriów dochodowych, warunkujących prawo do świadczeń rodzinnych, do zmieniających się kosztów utrzymania rodzin, należeć będzie przede wszystkim weryfikacja z dniem 1 września 2009 r. kwot kryteriów dochodowych i wysokości świadczeń. Zgodnie z art. 18 *ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr. 139, poz. 992 z późn. zm)*, kryteria dochodowe i kwoty świadczeń rodzinnych podlegają okresowej weryfikacji co 3 lata. Decyzja w sprawie podniesienia kwot zostanie wypracowana w ramach uzgodnień w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i opierać się będzie na diagnozie sytuacji dochodowej rodzin oraz wynikach badania prognozy wsparcia dochodowego rodzin (WDR), które zostanie przeprowadzone przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

Podobne działania dotyczyć będą weryfikacji kwot kryteriów dochodowych przyjętych w *ustawie o pomocy społecznej*, a także wysokości świadczeń przyznawanych z pomocy społecznej. Nowe zweryfikowane kwoty kryteriów oraz wysokości świadczeń będą obowiązywały od 1 października 2009 roku.

Planowana jest także w najbliższym czasie nowelizacja ustawy o pomocy społecznej, która przewiduje między innymi wyłączenie z dochodu osób ubiegających się o pomoc pieniężną zasiłków celowych oraz pomocy materialnej dla uczniów mającej charakter socjalny albo motywacyjny przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty.

Ponadto w przygotowanym projekcie uchwały RM w sprawie harmonogramu zadań wykonywanych w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz

kierunków realizacji Programu w roku 2009 przewiduje się podjęcie prac w celu przygotowania kolejnego Programu wieloletniego w zakresie dożywiania (na lata 2010 – 2013), mając na uwadze przede wszystkim potrzeby dzieci i młodzieży. Jeżeli projekt ten zostanie zaakceptowany, wówczas kontynuowane będzie zadanie wspierania finansowego gmin w realizacji dożywiania dzieci i młodzieży.

Konkludując należy stwierdzić, iż zauważalne jest w ostatnich latach znaczące ograniczenie skali ubóstwa w Polsce. W 2005 roku 58,7% ludności nie osiągało dochodu na poziomie co najmniej minimum socjalnego, podczas gdy w 2006 roku wskaźnik ten wyniósł 49,8%. W tym okresie znacząco zmniejszyła się liczba osób nie osiągających dochodu na poziomie minimum egzystencji. W 2005 roku wskaźnik liczby osób nie osiągających dochodu na poziomie minimum egzystencji wynosił 12,3%, podczas gdy w 2006 roku wskaźnik ten wyniósł 7,8%. Analiza zbieranych w latach 1994 - 2006 danych statystycznych dotyczących ogólnej sytuacji demograficznej ludności oraz problemu niedostatku pozostającego w obszarze zainteresowania systemu pomocy społecznej zdaje się potwierdzać zaczynającą się od roku 2005 poprawę sytuacji socjalnej ludności RP. Poprawa ta dotyczy takich wskaźników jak: minimum egzystencji, minimum socjalne, procentowy udział w ogólnej populacji osób, które decyzją otrzymały świadczenie z pomocy społecznej, procentowy udział w ogólnej populacji osób w rodzinach świadczeniobiorców z pomocy społecznej.

Odpowiadając na pytanie Pana Senatora czy resort analizuje stan ubóstwa wśród dzieci według tej samej metodologii co Komisja Europejska na potrzeby swojego raportu i czy kryteria stosowane w raporcie stosowane są również do analizy sytuacji społecznej dokonywanej na potrzeby resortu, wyjaśniam, że granica ubóstwa przyjęta przez Komisję jako miernik sytuacji rodzin została zdefiniowana jako 60% mediany dochodu gospodarstwa domowego (wg przyjętej przez OECD zmodyfikowanej skali ekwiwalentności, przypisującej następujące wartości: 1 dla pierwszej osoby dorosłej w gospodarstwie domowym, 0,5 dla każdej następnej osoby dorosłej, 0,3 dla dziecka poniżej 14. roku życia).

Źródłem danych o dochodach rodzin było natomiast Europejskie Badanie Dochodów i Warunków Życia Ludności - The European Union Statistics on Income and Living Conditions. Jednostkami badania w EU-SILC są gospodarstwa domowe oraz osoby w wieku 16 lat i więcej wchodzące w skład tych gospodarstw. Należy przy tym podkreślić, że granica ubóstwa wyznaczona tą metodą zmienia się w zależności od zmian kategorii przeciętnych dochodów bądź wydatków w danym kraju. Zatem w krajach o wysokim poziomie życia pokazuje bardziej zjawisko nierówności niż biedy.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej monitoruje sytuację materialną rodzin, wykorzystując dane Głównego Urzędu Statystycznego z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych. Za granicę ubóstwa przyjmuje się minimum egzystencji (tj. koszyk dóbr, niezbędnych do podtrzymania funkcji życiowych człowieka i sprawności psychofizycznej. Uwzględnia on jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia i zagrożenia życia.) oraz ustawową granicę ubóstwa (tj. kwota - miesięczny dochód netto w gospodarstwie domowym - która zgodnie z obowiązującą ustawą uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej). W oparciu o te dane raz na 3 lata, w związku z weryfikacją kwot świadczeń rodzinnych i kryteriów dochodowych, przygotowywana jest „Informacja o sytuacji dochodowej rodzin posiadających dzieci na utrzymaniu”.

Ponadto w Krajowym Planie Działania na Rzecz Integracji Społecznej na lata 2006-2008 założono monitorowanie ubóstwa (granica ubóstwa obliczona w oparciu o 60% mediany dochodu ekwiwalentnego) za pomocą następujących wskaźników:

- wskaźnik zagrożenia ubóstwem wg płci;
- wskaźnik zagrożenia ubóstwem trwałym wg płci

- wskaźnik zagrożenia ubóstwem wśród dzieci (0-15 lat);
- wskaźnik zagrożenia ubóstwem wśród rodzin wielodzietnych (wychowujących 3 dzieci lub więcej);
- wskaźnik zagrożenia ubóstwem obliczany w oparciu o minimum egzystencji dla dzieci (0-19 lat);
- wskaźnik zagrożenia ubóstwem obliczany w oparciu o minimum egzystencji dla rodzin wielodzietnych (wychowujących 4 dzieci lub więcej);
- wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu rent i emerytur, ale przed transferami społecznymi.

Jednocześnie wyjaśniam, że Ministerstwo przekazuje do EUROSTAT-u (bazy danych ESSPROS) dane na temat wydatków na świadczenia rodzinne i na pomoc społeczną. Zostały one również wykorzystane w raporcie Komisji Europejskiej. Należy jednak zauważyć, że dane wykorzystane w części opisującej diagnozę sytuacji dzieci musiały opierać się na ujednoliconych statystykach, by umożliwić porównywalność między krajami. Każdy z krajów podawał informacje na temat mierników ubóstwa, które stosuje, natomiast celem raportu nie było zebranie wartości różnych wskaźników stosowanych w różnych krajach, lecz zobrazowanie, czy obecnie wykorzystywane mierniki są wystarczające.

Na zakończenie pragnę podkreślić, że administracja rządowa działając w oparciu o konstytucyjną zasadę pomocniczości państwa - wspiera i w przyszłości będzie wspierać działania samorządu terytorialnego, a także organizacji pozarządowych będących coraz ważniejszym podmiotem polityki społecznej, zmierzające do poprawy poziomu integracji społecznej osób dotkniętych ubóstwem, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.

MINISTER
Jolanta Fedak

Załącznik

Reforma	Koszt (mln zł)	Stopa ubóstwa
Obniżenie składki rentowej pracownika do 4,5%	3900,6	18,14
Obniżenie składki rentowej pracownika do 1,5%, pracodawcy do 4,5%	9753,6	17,54
Dwie stopy PIT – 18% i 32%	3157	18,43
Dwie stopy PIT – 18% i 32%, i 20% obniżenie pierwszego progu	2201	18,43
18% podatek liniowy	6705,1	18,43
18% podatek liniowy, kwota wolna 935 zł	0	19,85
Wzrost kosztów uzyskania dochodu o 25%	719,6	18,38
Wzrost kosztów uzyskania dochodu o 50%	1398,1	18,25
Wzrost kosztów uzyskania dochodu o 100%	2737,3	18,20
Kwota wolna na dziecko 530,08 zł	2894	17,68
Ulga podatkowa na dziecko 2*530,08	6062,2	17,08

Bazowa stopa ubóstwa = 18,61%

Źródło: "Wpływ wybranych reform podatkowych i ubezpieczeniowych na ograniczenie ubóstwa gospodarstw domowych", Wydział Nauk Ekonomicznych UW, Warszawa 2008, Patrz: http://www.simpl.pl/download/04_prezentacja_reformyZUSPIT.pdf, s. 11.

Komentarz

Tabela przedstawia wpływ poszczególnych reform na stopę ubóstwa. Dodatkowo został oszacowany ich potencjalny koszt.

Najskuteczniejsze w obniżeniu stopy ubóstwa w Polsce wydają się być reformy związane z wprowadzeniem:

a) kwoty wolnej na dziecko w wysokości 530,08zł – spadek stopy ubóstwa o 0,93% do poziomu 17,68%

b) ulgi podatkowej na dziecko w wysokości 2*530,08 - spadek stopy ubóstwa o 1,53% do poziomu 17,08%

Jednak najbardziej efektywnym (generującym niskie koszty) rodzajem reformy jest „Kwota wolna na dziecko 530,08 zł”.